

Balio Sruogos laiškas Vandai Daugirdaitei-Sruogienei, 1946 pavasaris, iš Lietuvos - į Vokietiją

Po tą sutemą, po plyną

Po tą sutemą, po plyną
Skausmas smaugia ir troškina, -
It žuvėdra vandenyno
Klykia klykdamas širdy.

Iš erdvių ar žemės iščiaus
Ar iš laimės vakarykščios
Lyg patyčiai išsivysčius
Skamba muzika gaili.

Skamba, aidi, rauda, gelia -
It našlaitiški berželiai
Verkdami prie viešo kelio -
Čiulpia kraują iš širdies, -

Tartum visą žemės gėlą
Išvyniojo vieškelėliais
Ir pati nuo jų pašėlo
Pabučiavimu mirties.

Skamba sutema plynoji,
Skamba laikas lyg sustojęs,
Ir širdis našlaitiškoji
Skamba sutemos rauda.

O, Žydrioji, o, šventoji, -
Ar tai tu garsais skrajoji, -
Vaidinies, vilioji, moji, -
Ar tik aimana mana? [1]

KOMENTARAI

[1] Balio Sruogos eilėraščio be pavadinimo „[Po tą sutemą, po plyną]“, neįėjusio į rinkinius, įtraukto į eilėraščių ciklą Giesmės Viešnelei Žydriajai, ankstyvas variantas; vėliausią redakciją ir teksto istoriją žr. in: Balys Sruoga, *Raštai, t. 1: Poezija*, parengė Algis Samulionis, redagavo Donata Linčiuvienė, Vilnius: Alma littera, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 1996, p. 336–337, 812.

„Šį tekstą iš Lietuvos atvežė Vytautas Staneika [Stanevičius] – Balio įduota man.

Esu gavusi jį pavasarį 1946 m. Tai vienintelis laiškas, kuris mane pasiekė Vokietijoje ir iš viso išeivijoje“ (Vandos Sruogienės pastaba).